

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi

Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektorv.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"___" ___ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050405-"İqtisadiyyat"

Fakultet: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Azərbaycan iqtisadiyyatı

I.Fənn haqqında məlumat:

Kodu: IPF-B13

Tədris ili: III (2024-2025) qiyabi

Tədris yükü cəmi: Auditoriya yükü-20 saat:(Mühazirə 10 saat, məşğələ-10saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmidərəcəsi:B/m Axundov Firdovsi Allahverdi oğlu

Kafedranın ünvanı:Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a, 1 sayılı korpus.

Məsləhət saati: I-V günlər: saat 10⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı:fir.axundov@gmail.com

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. Osman Nuri Aras, Elçin Süleymanov "Azərbaycan iqtisadiyyatı". Bakı-2016
2. Ş.T. Əliyev "Azərbaycan iqtisadiyyatı". Ali məktəb tələbələri üçün dərslik. Sumqayıt SDU-nun Redaksiya və nəşr işləri şöbəsi, 2018. 376 s.
3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 16 mart tarixli 1897 nömrəli Sərəncamına əsasən müəyyən edilmiş Strateji Yol Xəritələri.
4. Məmmədov M.M, Məmmədov A.M, Əhmədova Ə.E. "Azərbaycan iqtisadiyyatı". BDU. Bakı. 2011

Əlavə

5. Əliyev Ü.Q. "Keçid dövrünün milli iqtisadi problemləri". Bakı 2008
6. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı. 1995
7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin internet sahifəsi (bax: www.president.az)
8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin internet sahifəsi (bax: www.cabmin.gov.az)
9. Azərbaycanın statistik göstəriciləri (bax: www.stat.gov.az)
10. "Azərbaycan 2020: Gələcəyə Baxış" inkişaf konsesiyası
11. BMT-nin internet sahifəsi (bax: www.un.org)
12. BVF-nin internet sahifəsi (bax www.imf.org)
13. Dünya Bankının internet sahifəsi (bax: www.worldbank.org)

14. Dünya İqtisadi Formunun internet sahifəsi (bax: www.weform.org)
15. UNEC Ekspert jurnalı, "Qarabağ Azərbaycandır", Bakı. 2021
16. T.N.Əliyev "Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərində sahibkarlığın inkişaf istiqamətləri" <http://ikisahil.com/post/185443-azerbaycanin-ishgaldan-azad-edilen-erazilerinde-sahibkarligin-inkishaf-istiqametleri> Bakı. 22.12.2020

IV.Prerekvizitlər: Fənnintədrisi üçün ilkin olaraq "İqtisadiyyata giriş", "Mikroiqtisadiyyat", "Makroiqtisadiyyat" kimifənlərin tədrisizə əsaslanır.

V.Korekvizitlər: Bu fənnintədrisi ilə əyni vaxtda "Aqrar iqtisadiyyat", "Layihələrin idarə edilməsi" və "İnnovasiya menecmenti" fənlərinin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşmasının mahiyyəti və inkişaf qanuna uyğunluqlarının aşkar olunması və dərk olunması, Azərbaycan iqtisadiyyatının bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinin tərkib hissəsi olmasının əsaslandırılması və onun xüsusiyyətlərinin aşkar edilməsi. Azərbaycan iqtisadiyyatının əsas istiqamətləri və müasir dövrdə onların əsas xüsusiyyətləri və inteqrasiyanın inkişafı və onun mərhələlərinin öyrənilməsi.

Əmtəə və xidmətlərin, kapitalın, iş qüvvəsinin, texnologiya və informasiyanın beynəlxalq mübadiləsinin inkişafının xüsusiyyətləri və onların tənzimlənməsinin prinsiplərinin öyrənilməsi, ölkədə iqtisadi münasibətləri tənzimləyən dövlət təşkilatları, onların formalaşması və inkişafının prinsiplərinin müəyyənləşdirilməsi, müxtəlif dövrlərdə onların təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinin inkişaf meyillərinin aşkar edilməsi və onlardan səmərəli istifadə edilməsi.

Fənnin tədrisi milli iqtisadiyyatın ayrı-ayrı sahələrində mövcud olan problemlərin həlli istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsi, çevik bazarsiyasətinin aparılması, ölkə iqtisadiyyatının sahə və sektorları arasında üzvi vəhdət və məsələləri özündə ehtiva edir.

Azərbaycan iqtisadiyyatı fənni iqtisadi problemlərin öyrənilməsində düşünmə tərzini üçün zəruri olan prosesləri və analitik bacarıqları inkişaf etdirmək, cari inteqrasiya proseslərini izləyərək və onların məğzini müzakirə etməklə tənqidi düşünmə təcrübəsinə yiyələnmək, ölkə iqtisadiyyatının formalaşmasında mövcud mürəkkəblikləri aydınlaşdırmaq, bu sahədə yaranan anlayışları digər fənlərdə əvəz olunanlarla qarşılıqlı şəkildə əlaqələndirmək, beynəlxalq arenada etika və sosial məsuliyyətlə bağlı əsas məsələləri aydınlaşdırmaq və dəyərləndirmək, beynəlxalq səviyyədə iqtisadi münasibətlərin ölkələrin iqtisadiyyatına təsirini və mövqeyini nəzərdən keçirmək, ölkənin sosial iqtisadi mühitinə təsirini tənqidi surətdə dəyərləndirmək, bu istiqamətdə öyrənilmiş bilikləri tətbiq etmək və öyrənmək məqsədini güdür.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülcəkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 10 saat, Məşğələ 10 saat, Cəmi 20 saat

N	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə	Seminar
		Saat	Tarix
1	2	3	4
1	Mövzu 1: "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin predmeti, öyrənilmə metodları. Müasir Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşması və inkişaf mərhələləri Plan: 1. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin predmeti 2. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninə metodoloji yanaşma, məqsəd və vəzifələr 3. Azərbaycan iqtisadiyyatının müstəqilliyə qədərki dövrü 4. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşması və inkişaf mərhələləri	2	2

2	Mövzu 2: Azərbaycan iqtisadiyyatının makroiqtisadi və regional təhlili . Xəzərin enerji ehtiyatları və onların iqtisadi əhəmiyyəti <i>Plan:</i> 1. ÜDM və onun artım dinamikasının təhlili 2. İnflyasiya və onun dinamik təhlili 3. Məşğulluq və işsizliyin dinamik təhlili 4. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri 5. Bakı, Naxçıvan, Abşeron-Xızı, Qarabağ və digər iqtisadi rayonların səciyyəvi xüsusiyyətləri 6. Azərbaycanda neft sənayesinin inkişaf tarixi 7. Əsrin müqaviləsi – milli iqtisadi inkişafın əsas amili kimi 8. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri 9. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri 10. TANAP və TAP layihələri – milli iqtisadi perspektiv inkişaf istiqaməti kimi	2	2
3	Mövzu 3: Azərbaycanda qeyri-neft sektoru sahələrinin vəziyyəti və inkişaf yolları. Kənd təsərrüfatı və aqrar sektorun inkişaf istiqamətləri <i>Plan:</i> 1. Qeyri-neft sektorunun milli iqtisadiyyatın inkişafında rolu 2. Azərbaycanda sənaye sektorunun mövcud vəziyyəti və strukturu 3. Azərbaycanda turizm sektoru və onun potensialından istifadə prioritetləri 4. Texnoparklar, sənaye məhəllələri, sənaye klasterləri və xüsusi iqtisadi zonaların yaradılması prosesləri 5. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişaf istiqamətləri 6. Azərbaycanda bitkiçilik və heyvandarlıq sahələrinin məhsul istehsalı və inkişaf potensialı 7. Azərbaycanda kəndli fermer təsərrüfatlarının və sahibkarlığın inkişafı prosesləri 8. Azərbaycanda aqrar sənaye kompleksinin əsas fəaliyyət sahələri və strateji hədəfləri	2	2
4	Mövzu 4: Azərbaycanın dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya prosesi. Xarici sərmayə qoyuluşları və sərmayə potensialı <i>Plan:</i> 1. Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya prosesi 2. Azərbaycanın BMT-nin ixtisaslaşmış iqtisadi qurumları ilə əməkdaşlığı 3. Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə institutları və donorlarla əməkdaşlığı 5. Azərbaycan-Türkiyə iqtisadi münasibətləri və onların perspektivləri 6. Azərbaycan iqtisadiyyatında xarici investisiyaların yeri və rolu 7. Azərbaycanda investisiyaların yönəldiyi sahələr və onların dəyərləndirilməsi	2	2

5	Mövzu 5: Ölkə iqtisadiyyatının GZİT (SWOT) təhlili . Azərbaycan Respublikasının Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə Strateji Yol Xəritəsi Plan: 1.Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilinin güclü və zəif tərəfləri 2. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilində fərsətlər və təkliflər 3. Azərbaycan iqtisadiyyatına strateji baxış 4. Milli iqtisadiyyatın hədəf indikatorları 5. Azərbaycan Respublikasında Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi 6. İşğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialının qiymətləndirilməsi 7. Azad olunan torpaqların təsərrüfat dövryyəsinə cəlb edilməsinin obyektiv zəruriliyi 8. Zəngəzur dəhlizinin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti Mənbə: 1,2,7,8	2	2
	Cəmi:	10 saat	10 saat

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı Azərbaycan iqtisadiyyatı və onun inkişaf xüsusiyyətləri barəsində əsaslı təsəvvürü formalaşır və milli iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinin öyrənilməsi məqsədilə ətraflı məlumatlarla tanış olur. Burada Azərbaycan iqtisadiyyatının predmeti və metodu, milli iqtisadiyyatın inkişaf xüsusiyyətləri, resurs potensialı barəsində vacib məlumatlar verilmişdir. Tələbələr ölkə iqtisadiyyatının bütün sektorları üzrə verilmiş geniş təhlilləri və milli iqtisadiyyatın inkişaf prosesləri ,həmçinin problemləri barədə ətraflı məlumatları əldə etmək imkanları qazanacaqdır.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Milli iqtisadiyyatın makroiqtisadi mənzərəsini təhlil edə bilmək;
- Sosial-iqtisadi göstəricilərin dinamikasını şərh etmək;
- İqtisadi siyasətin əsas konturullarını bilmək;
- Sektorlar arasındakı əlaqələrin təhlilini aparmağı bacarmaq;
- Milli iqtisadiyyatın beynəlxalq ticarətdəki mövqeyin şərh edə bilmək;
- Mövcud vəziyyətə uyğun müvafiq iqtisadi siyasət təklifləri ilə çıxış etməyi bacarmalıdır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollokvium sualları:

1. Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin predmeti
2. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninə metodoloji yanaşma, məqsəd və vəzifələr
3. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşması və inkişaf mərhələləri
4. ÜDM və onun artım dinamikasının təhlili
5. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri
6. Azərbaycanda neft sənayesinin inkişaf tarixi
7. Əsrin müqaviləsi – milli iqtisadi inkişafın əsas amili kimi
8. Qeyri-neft sektorunun milli iqtisadiyyatın inkişafında rolu
9. Azərbaycanda sənaye sektorunun mövcud vəziyyəti və strukturu
10. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişaf istiqamətləri

XV. İmtahan sualları:

1. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin predmeti
2. "Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninə metodoloji yanaşma, məqsəd və vəzifələr
3. Azərbaycan iqtisadiyyatının müstəqilliyə qədərki dövrü
4. Azərbaycan iqtisadiyyatının formalaşması və inkişaf mərhələləri
5. ÜDM və onun artım dinamikasının təhlili
6. İnflyasiya və onun dinamik təhlili
7. Məşğulluq və işsizliyin dinamik təhlili
8. Azərbaycanın iqtisadi rayonları və onların xarakterik cəhətləri
9. Bakı, Naxçıvan, Abşeron-Xızı, Qarabağ və digər iqtisadi rayonların seçiyyəvi xüsusiyyətləri
10. Azərbaycanda neft sənayesinin inkişaf tarixi
11. Əsrin müqaviləsi – milli iqtisadi inkişafın əsas amili kimi
12. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri
13. Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri
14. TANAP və TAP layihələri – milli iqtisadi perspektiv inkişaf istiqaməti kimi
15. Qeyri-neft sektorunun milli iqtisadiyyatın inkişafında rolu
16. Azərbaycanda sənaye sektorunun mövcud vəziyyəti və strukturu
17. Azərbaycanda turizm sektoru və onun potensialından istifadə prioritetləri
18. Texnoparklar, sənaye məhəllələri, sənaye klasterləri və xüsusi iqtisadi zonaların yaradılması
- prosesləri
19. Azərbaycanda kənd təsərrüfatının inkişaf istiqamətləri
20. Azərbaycanda bitkiçilik və heyvandarlıq sahələrinin məhsul istehsalı və inkişaf potensialı
21. Azərbaycanda kəndli fermer təsərrüfatlarının və sahibkarlığın inkişafı
- prosesləri
22. Azərbaycanda aqrar sənaye kompleksinin əsas fəaliyyət sahələri və strateji hədəfləri
23. Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya iqtisadiyyatına inteqrasiya prosesi
24. Azərbaycanın BMT-nin ixtisaslaşmış iqtisadi qurumları ilə əməkdaşlığı
25. Azərbaycanın beynəlxalq maliyyə institutları və donorlarla əməkdaşlığı
26. Azərbaycan-Türkiyə iqtisadi münasibətləri və onların perspektivləri
27. Azərbaycan iqtisadiyyatında xarici investisiyaların yeri və rolu
28. Azərbaycanda investisiyaların yönəldiyi sahələr və onların dəyərləndirilməsi
29. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilinin güclü və zəif tərəfləri
30. Ölkə iqtisadiyyatının SWOT təhlilində fərsətlər və təkliflər
31. Azərbaycan iqtisadiyyatına strateji baxış
32. Milli iqtisadiyyatın hədəf indikatorları
33. Azərbaycan Respublikasında Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalına və emalına dair Strateji Yol Xəritəsi
34. İşğaldan azad olunmuş ərazilərin iqtisadi potensialının qiymətləndirilməsi
35. Azad olunan torpaqların təsərrüfat dövryyəsinə cəlb edilməsinin obyektiv zəruriliyi

36.. Zəngəzur dəhlizinin sosial-iqtisadi əhəmiyyəti

"Azərbaycan iqtisadiyyatı" fənninin sillabusu 050504-"İqtisadiyyat" ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və işçi tədris proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasının 16 dekabr 2024-cü il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol № 04).

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dos. A.T.Əfəndiyeva

b/m F.A.Axundov